

Šľachtiteľský program plemena ile de france

Úvod šľachtiteľského programu:

Šľachtiteľský program a šľachtenie plemena ile de france vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootechnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Tento šľachtiteľský program je zároveň vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootechnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“). Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobou stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je súbor systematických opatrení a zámerov, vrátane zaznamenávania údajov, selekcie, plemenitby a výmeny plemenných zvierat a ich zárodočných produktov, ktoré boli navrhnuté a realizované s cieľom zachovať alebo posilniť želané fenotypové a genotypové znaky a vlastnosti v rámci cieľovej chovnej populácie. Na základe tohto šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ predmetného plemena. Chovný cieľ sa stanovuje prostredníctvom chovateľských metód, ktoré sú definované pri hodnotení kontroly úžitkovosti.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal

nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Ovce tohto plemena boli vyšľachtené vo Francúzsku zošľacht'ovacím krížením, keď bahnice plemena rambouillet boli pripárované baranmi plemena leicester a lincoln. Plemeno možno charakterizovať ako plemeno vlnovo-mäsového až mäsovo-úžitkového typu, s jemnou vlnou sortimentov A/B – B, výťažnosť vlny 55 - 58 %, dĺžka 120 - 140 mm, ročná striž bahníc v našich podmienkach je 3 - 4 kg a u baranov 4 - 5 kg. Je to rané plemeno s veľmi harmonickým utváraním stavby tela, vhodné aj pre maštalné podmienky. Na exteriéri sú zreteľné najmäsitejšie časti tela, osobitne dobre je utvárané vnútorné i vonkajšie stehno. Výkrmové schopnosti sú veľmi dobré. Mäso je jemné s minimálnym podielom tuku. Skladba jatočného tela je veľmi priaznivá. Jatočná výťažnosť je 48 - 50 % (aj viac). Hlava je ťažšia, bezrohá u oboch pohlaví, obrastená lepšie ako u plemena berrichon du cher, krk je krátky a silný, jednotlivé časti trupu sú široké a hlboké, výborné osvalenie hrudníka, chrbta a zadotrupia. Nohy sú široko postavené, silné, strednej dĺžky, častý je výskyt sudovitého postoja.

Úžitkové vlastnosti plemena

Živá hmotnosť bahníc je 60 - 80 kg, baranov 90 – 120 kg. Plodnosť 120 - 140 %. Denný prírastok jahniat je až 350 gramov. Plemenné ovce sa z Francúzska exportujú približne do 20 krajín. Produkčné parametre u nás chovaných zvierat, najmä s ohľadom na náročnosť pri výžive, sú o niečo nižšie ako vo Francúzsku. Týka sa to produkcie vlny, ale najmä plodnosti, kde najlepšie chovy dosahujú plodnosť viac ako 180 %. Plemeno bolo importované na Slovensko koncom sedemdesiatych rokov. Patrí medzi perspektívne plemená z hľadiska jeho rozšírenia v čistej forme, ako aj pre zošľacht'ovacie a úžitkové kríženie.

Postup šľachtenia plemena

Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere geneticky najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie týchto geneticky najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti. Získané dáta sa využijú na výpočet odhadu plemenných hodnôt (ďalej len „PH“) štatistickou metódou BLUP Animal Model, ktorá umožní korekciu systematických vplyvov prostredia a využije informácie o všetkých príbuzných jedincov v rodokmeni, čím sa výrazne zvyšuje presnosť a spoľahlivosť odhadu.

Odhad plemenných hodnôt sa vypočítava zo zoznamov veľkosti vrhu bahníc zo sledovaní priemerných denných prírastkov (ďalej len „PDP“) vo veku 80 - 120 dní a niektorých ukazovateľov zmasilosti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku). V konečnom dôsledku sa na základe nových spôsobov hodnotenia plemenných zvierat cestou odhadu PH sa v budúcnosti stanoví celková plemenná hodnota.

Plemenný štandard a chovný cieľ mäsového plemena ile de france chovaného v SR

Hlavné ukazovatele:

Ukazovateľ		ile de france
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Stredne veľký až veľký telesný rámec, s dlhým, širokým a hlbokým trupom a s veľmi dobre osvalenými zadnými končatinami. • Jemnovlnové plemeno s bielou vlnou merinového charakteru, s dobrým vlnovým obrastom. • Silné, dobre postavené končatiny, hlava široká, pokrytá vlnou po spojnicu očí. Ovce aj barany bezrohé.
	<i>Chovný cieľ</i>	Špecializované mäsové plemeno.
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Mäsový úžitkový typ. Prioritné zameranie: produkcia ťažkých jatočných jahniat výbornej kvality a produkcia baranov pre zošľacht'ovacie a úžitkové kríženie.
	<i>Chovný cieľ</i>	
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	85 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	100 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	120 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	50 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	85 kg
PDP do 100 dní jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,280 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	0,320 kg
PDP do 100 dní baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,320 kg
	<i>Chovný cieľ</i>	0,380 kg
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	23,5 – 29,5 μm sortiment A – B
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	160 %
	<i>Chovný cieľ</i>	185 %

*hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc

**uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roka musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana